

RANDOM

Květen 2018

4. číslo

Eliška Jirásková

Naši milí čtenáři,

naš časopis opět vychází! Velice mě těší, že ho čtete a doufám, že jste s ním spokojeni.

Uběhly další dva měsíce a s nimi i spousta novinek, o kterých si i v tomto čísle můžete přečíst.

Věřím, že si nezapomenete přečíst Bushcraft, ve kterém se píše o rozdělávání ohně a který je bezpochyby velice zajímavý.

Pokud se v těchto jarních měsících budete nudit a nebudete vědět, co dělat, koukněte se na knihy, které jsme vám doporučili. Věřím, že se vám alespoň jedna z nich bude líbit.

A abyste se dozvěděli něco nového o našich učitelích, nabízíme vám rozhovor s panem učitelem Opletalem.

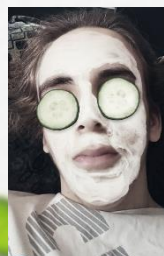
Za časopis Random, Veronika Tesařová

Redakční obsazení:

Šéfredaktorka
Veronika Tesařová

Redakční rada:

Šimon Stodola

Andrea Zoulíková

Veronika Marboe

Jakub Kozderka

Korektoři:

Adrian Bohuněk

Matěj Vostrčil

Grafička
Eliška Jirásková

ŽHAVÉ NOVINKY

Pro případ, že by vám něco uteklo, jsme si pro vás jako vždy připravili ty nejžhavější novinky z našeho gymnázia.

NAŠI VĚDCI

Pokud vás baví a zajímá věda, nalistujte stranu číslo 6, kde na vás čekají zajímavé fyzikální a chemické pokusy.

ZPĚT DO ŠKOLNÍCH LET

Na 7. straně naleznete rozhovor s některým z našich učitelů. Tentokrát se můžete těšit na rozhovor s panem učitelem Opletalem.

BUSHCRAFT

S

ONDORU & SAMEM

Dobrý sluha, ale zlý pán. Tentokrát se na straně 8 dozvíte něco o tom, jak si v přírodě obstarat oheň, který je pro přežití jistě nezbytný.

MOJE KNIHA, MŮJ FILM

Prázdniny se kvapem blíží a vy si jistě lámete hlavu s tím, co byste si přečetli. Naštěstí jsme si pro vás připravili pár tipů, které naleznete na straně 11.

VTIPY NAKONEC

Abychom vám zlepšili náladu a trochu vás rozptýlili, připravili jsme si pro vás jako obvykle nějaké vtipy, které naleznete na úplně poslední stránce.

NOVINKY Z GYMPLU

Projekt Zvol si info

V pátek 6.3. proběhla pro studenty tříd sekunda-kvarta a dva ročníky BP dvě přednášky od studentky politologie Masarykovy univerzity. Téma přednášky bylo “Jak přemýšlet o informacích“. Každá přednáška trvala dvě vyučovací hodiny. Přednášky byly velmi poučné.

Krajské kolo olympiády z NJ

V pátek 6.3 se konala krajské kolo olympiády z německého jazyka. Naši školu reprezentoval na soutěži žák kvarty Ondřej Kubant. Ondra skončil na 6. místě. Soutěž se konala v DDM BETA Pardubice.

Krajské kolo v grafických předmětech

Dne 27.3. se konalo krajské kolo v grafických předmětech. Soutěžilo se ve psaní textu. Soutěžící museli napsat co nejvíce textu za 10 minut v programu Word. Nejlepší umístění měl Dominik Hladký ze sexty, který skončil na 9. místě. Další reprezentant naší školy byl Jiří Stehno z 2. BP, který skončil na 11.místě.

Krajské kolo chemické olympiády

V sobotu 24.3. se konalo krajské kolo chemické olympiády. Naši školu reprezentoval žák kvarty Matěj Vostrčil. Matěj skončil na 3. místě. O tom, jak soutěž probíhala, se dozvíte na stránkách školy.

Prezentiáda

V úterý 10.4. se konalo krajské kolo Prezentiády v Mozartově gymnáziu v Pardubicích. Postupili dvě skupiny nižšího gymnázia, které skončili na děleném 7. místě a dvě skupiny vyššího gymnázia, které skončili 9. a 11. Reprezentantům děkujeme.

Okresní kolo biologické olympiády

V pondělí 23.dubna se konalo okresní kolo biologické olympiády v DDM Chrudim. Účastnili se žáci kvarty Matěj Vostrčil a Veronika Marboe. Matěj skončil na druhém místě a postupuje do krajského kola. Veronika skončila pátá.

Beseda pro žáky BP

V pátek 27.4. proběhla beseda se zaměřením na profesní orientaci služebního poměru u Policie ČR. Beseda byla pro 3.BP a 4.BP.

Josef Michálek

5. čarodějnický Majáles Skuteč

Dne 30. dubna se uskutečnilo poslední zvonění v rámci gymnázia a skutečský Majáles. Ráno se všichni žáci maturitních ročníků z Gymnázia Suverénního řádu maltézských rytířů ve Skutči rozešli na náměstí a před budovu školy, aby vybrali peníze a případně některé ze žáků pomalovali, anebo nastříkali voňavkami.

Poslední zvonění bylo tento rok o trochu zajímavější, a to proto, že zde nebyla v hlavní roli jen oktáva, ale i první maturitní ročník bezpečnostně právního oboru vůbec. Program, který si pro oktávu připravila septima a pro maturující bezpečáky 3.BP, byl velmi pestrý a zábavný. Nejvyšší ročníky si okusily různé soutěže, kde mezi sebou žáci jednotlivých tříd soupeřili.

Dále byli studenty a učiteli zvoleni král a královna majálesu, kterými se stali Tomáš Kyncl a Kateřina Dalecká. Gratulujeme! Po krátkém proslovu a pasování nových „bezpečáků“ jsme si zašli na oběd a připravovali svoje masky na slavnostní průvod.

O půl třetí tento průvod započal. Všechny třídy již oblečené do svých masek se seřadily před gymnáziem, ještě společně se zdejším dechovým orchestrem, působícím pod ZUŠ Skuteč a bubenickou kapelou ZUŠ Radotín. Jako každý rok šel vpředu zvolený král se svou královnou, za nimi se nesla ozdobená májka, a nakonec pokračovala třída po třídě. Všechny ročníky si připravily velice zajímavé masky. Již zmiňované hudební skupiny po celou dobu krásně hrály a nás

doprovázely až na náměstí, kde se postavila májka. Král a královna si spolu zatančili a poté se pokračovalo ke sportovní hale, kde už bylo připraveno podium.

Všechny třídy si velmi pracně vytvořily masky, které zde předvedly, aby se mohlo rozhodnout, která třída je má nejlepší. Porotou byli vybraní učitelé z gymnázia a takto rozhodli o umístění: 3.místo – Bezdomovci (3.BP), 2.místo - 7 krkavců (TERCIE) a 1.místo – Jednorožci (PRIMA). Zvláštní cenu od třídy septimy

dostala Kristýna Jirásková, za velice zdařilou masku Sochy Svobody. Všem gratulujeme! Dále byli pasováni primáni králem a královnou a mohl započít čarodějnický Majáles.

V rámci této akce zde zaznělo i pár kapel. Program zahájila kapela Ž.A.K.O., dále 7Mays, které působí pod ZUŠ Skuteč. Dále pokračovala kapela s názvem Lodi, hlinecká kapela DayDreams, Waif, Guild of Fools, Rockband a hvězdou večera byla kapela AC/DC revival – Bon Scott memorial band. Zároveň program doplnily taneční skupiny, ukázky sebeobrany, jízda na koni nebo hry pro děti. Občerstvení zajistili zdejší skauti. Byla zde i studentská fairtrade kavárna. Dále zde byl připraven skákací hrad, cukrová vata nebo dokonce fotokoutek. Nesmíme opomenout tradici, a to zapálení hranice, které proběhlo o půl sedmé. Celý program končil 1. května ve dvě hodiny ráno.

Záznam z akce je dostupný na YouTube na kanálu Tomáš Brokl. Fotky jsou k dostání na fotopavlik.com.

Ještě jedna důležitá věc je potřeba zmínit, májka je stále na svém místě! Nevíme, jestli díky vzkazu od města, vyvěšeném na májce, nebo díky něčemu jinému, důležité ale je, že májka ještě stojí.

Zdroj obrázků: <http://www.fotopavlik.com/fotky/carodejnicky-majales-skutec-2018-foto-andulka/>

Andrea Zoulíková a Šimon Stodola

Fyzikální pokus – plovoucí plastelína

Pomůcky:

- miska s vodou
- plastelína

Postup:

nejdříve položíme váleček z plastelíny na hladinu vody v misce. Váleček klesne ke dnu. Váleček z misky vyjmeme a zformujeme do takového tvaru, který ho udrží na hladině. Je to tvar loďky, misky, klobouku, atd. Může to být ale i jiná úprava, podaří-li se nám vytvořit duté těleso, jako je např. Na obrázku č. 4.

Vysvětlení:

plastelína má větší hustotu, než je hustota vody. Proto se plastelínový váleček nejdříve potopil. Úpravou stejného válečku (tělesa) jsme zvětšili jeho objem tak, aby vzniklo duté místo vyplněné vzduchem. Vzduch má přibližně tisíckrát menší hustotu, než voda. Plovoucí těleso je tedy tvořeno plastelínou a vzduchem, který je uvnitř. Ponořená část tělesa má dostatečný objem na to, aby vztlaková síla vyvážila gravitační sílu Země a těleso zůstalo plavat na hladině. Přesvědčili jsme se, že při vhodné úpravě mohou tedy plavat i tělesa, jejichž materiál má větší hustotu, než je hustota kapaliny. Příkladem jsou ocelové lodě, pontony nebo ponorky.

Foto i text: Vít Matura

Rozhovor s panem učitelem Opletalem

Random: Chtěl jste být vždy učitelem?

p. Opletal: Já se tedy přiznám, když mi bylo kolem deseti let, tak jsem chtěl být kosmonautem.

Random: Jaký sport Vás baví nejvíc?

p. Opletal: Mě baví jízda na kole, to je můj velký koníček.

Random: Jaký předmět Vás bavil ve škole nejvíc a naopak nejméně?

p. Opletal: Bavily mě fyzika a chemie, ale výtvarka mě moc nebavila.

Random: Kam nejradši jezdíte na dovolenou?

p. Opletal: Jezdím s kamarády na hory a děláme cyklovýlety.

Random: Utkvěl Vám v paměti nějaký učitel ze základní školy?

p. Opletal: Ano, určitě, jak v tom dobrém, tak v tom špatném. S námi se vlastně nikdo moc nemazal, prostě jsme si dělali celou hodinu výpisky.

Veronika Marboe, Adam Bureš

Jak si obstarat oheň

Dnes si vysvětlíme, což jste si jistě nepřečetli, jak získat oheň. Oheň je jeden z nejstarších a nejpřevratnějších lidských objevů všech dob. Nabízí mnoho způsobů, jak ho využít. Ohřeje vaše promrzlá těla v noci. Tepelná úprava potravy. Ochrana před různými predátory. A spousta dalších věcí. Pokud se tedy ztratíte na více dní, měsíců či snad dokonce roků, oheň je jedna z prvních věcí, kterou si musíte obstarat. Bez něj vám šance na přežití klesnou na minimum. Také neplatí, že se vždy ztratíte pouze v lesích mírného pásu. Proto je vhodné znát více způsobů na zapálení ohně, protože ne všechny fungují v různých oblastech světa.

Základní znalosti o ohni a jeho rozdělání

Materiály potřebné k „výrobě“ ohně jsou tři: troud, třísky a palivo. Troud jsou dobře vysušená vlákna s nízkou zápalnou hodnotou. Jedná se například o malé větvičky, suchou trávu, březovou kůru (ta hoří i vlhká) či jiná kůra, nejlépe s pryskyřicí, úlomky dřeva z padlých stromů nebo i ptačí hnízdo. Třísky jsou šišky, různé sušší větvičky a větve, které vám pomohou dostatečně rozšířit oheň a také zvýšit jeho teplotu hoření, tak aby do něj mohlo být přidáváno hůře hořící palivo. A palivo slouží k udržování ohně. Jedná se tedy o jakékoli dřevo, mech, trávu a spousta dalších věcí. Pokud vane silný vítr, který by mohl plamen sfouknout, ohniště obestavte tlustými poleny nebo kameny.

Druhy ohňů

Druhů ohňů je velmi široká škála a každý z nich je vhodný pro specifické účely. Zde je několik příkladů:

Bezpečnostní oheň. Tento druh ohně vám umožňuje spát v jeho bezpečné blízkosti. Oheň ohraničte velkými poleny a omezte přístup vzduchu. Tím zajistíte, že bude hořet po dlouhou dobu v ideálním případě celou noc.

Oheň „T“. Ohniště má tvar písmena T. Je ideální pro vaření. V horní části se udržuje teplota a vznikají tak žhavé uhlíky vhodné k vaření v dolní části písmena.

Oheň „teepee“. Univerzální druh ohně. Doprostřed se položí troud, nad něj se zarazí delší klacík, okolo kterého se nakupí třísky. (Pokud chcete vytvořit teepee oheň, připravte si větší zásoby dřeva, které se budou později hodit k jeho udržování).

Srubový oheň. Konstrukce je podobná jako pyramidový oheň (na obrázku), avšak umožňuje větší přísun kyslíku. Je možné ho používat na vaření nebo signalizaci.

Způsoby rozdělávání ohně

Pokud máte zápalky, zapálení ohně je pro vás mnohem snadnější. Stačí si je jen šetřit a udržovat na suchých místech. Můžete si také koupit soupravu křesacího kamene a ocílky. Ale nastanou i případy, kdy nic takového u sebe nemáte. Budete si muset poradit s tím co je po ruce. Nabízí se známý způsob z filmů – rozdělání ohně pomocí lupy, zvětšovací čočky blesku nebo vypuklého kusu skla lahve. Jistě jste i slyšeli anebo viděli rozdělávání ohně pomocí sklíčka z hodinek. To však není možné, protože lupa a kus vypuklého skla z lahve jsou čočkami soustředujícími paprsky do jednoho bodu, zatímco ono sklíčko je pouze průhledné sklo. Na stejném principu funguje i umístění troudu doprostřed zrcadla baterky.

Druhá možnost je vytvořit zkrat pomocí elektrického akumulátoru. Na akumulátor připojte izolované dráty a mezi ně vložte tenký drátek bez izolace. Tenký drátek se zahřeje, rozpálí do červena a vy tak můžete zažehnout připravený troud.

Oheň lze rozdělat pouze s pomocí materiálu nalezených v lese. Například na metodu ohnivý pluh stačí měkkší a plošší odštěpek dřeva (nejlépe prkno) a ploché tvrdé dřívko. Tato metoda je avšak velmi fyzicky namáhavá. Musíte rychle a rovnoměrně a s velkou silou třít dřívkem po celé délce odštěpku. Vzniká tak drobný a na dotek horký troud, který může vzplanout. Do prkénka můžete také vrtat otáčivými a zručnými pohyby.

Zdroje obrázků: <http://deosum.com>, <http://spernackenoviny.blogspot.cz/>,
<https://www.suenec.cz>

Autoři: Ondřej Kubant, Samuel Stodola

Upoutávka:**Ledová krev****Autor:** Elly Blake**Vydalo:** Kniha byla vydána roku 2017
nakladatelstvím Coobook

Sedmnáctiletá Ruby žije ve světě, v němž vše ovládá led. Ovšem ona sama má moc ohně a žáru – a to se v tomto krutém světě trestá smrtí. Takže po smrti své matky se přidává k rebelům, kteří chtějí zničit ledového krále. Ovšem než se stačí zapojit do boje, je polapena a donucena bojovat

proti nejlepším bojovníkům svého nepřítele. Jestliže turnaj přežije, má jedinečnou šanci zničit šíleného krále. Ale skončí tím utrpení lidí v království?

Plamen a led jsou v tomto světě nepřátelé na život a na smrt, ovšem společně by mohly vytvořit sílu, která by mohla změnit vše.

Nenechte si ujít, knihu Elly Blake: Ledová Krev

Obrázek: <https://www.databazeknih.cz/knihy/ledova-krev-ledova-krev-334394>

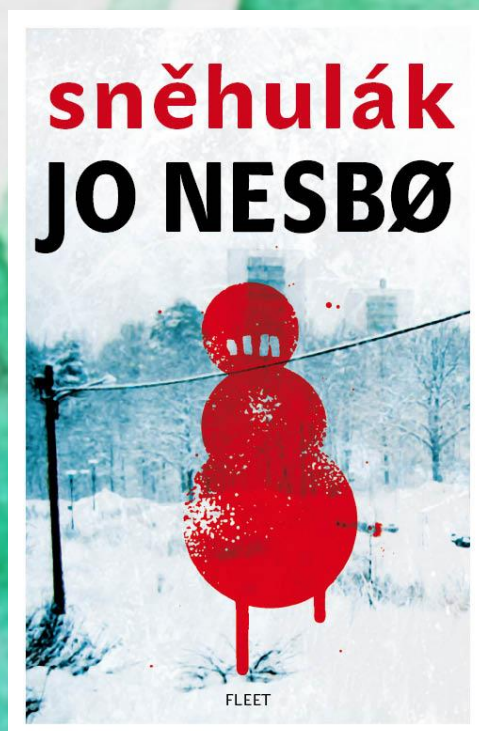
Šimon Stodola

Sněhulák (*Snømannen*)

Jo Nesbø

Je listopad. V Oslu napadl první sníh. Birte Beckerová přichází domů z práce a chválí manžela a syna, jakého postavili v zahradě krásného sněhuláka. Jenže oni žádného sněhuláka nepostavili. Celá rodina užasle zírá z okna. Syn si všimne, že sněhulák je obrácen tváří k domu a jeho černé oči hledí přímo dovnitř. Ráno je Birte pryč. Zmizela beze stopy. Jen sněhulák má kolem krku její šálu. Vrchní komisař Harry Hole dostává tajemný dopis s podpisem „Sněhulák“. Později zjistí, že Birte Beckerová není první případ. Na povrch vyplouvá řada podobných zmizení a ukazuje se, že mají společné rysy. Rozbíhá se vyšetřování, které je pro Harryho velmi složité, protože se silně dotýká jeho nové kolegyně jménem Katrine Brattová i jedné velice blízké osoby jménem Ráchel.

Sněhulák, sedmá kniha volné série krimirománů norského spisovatele Jo Nesba, jejichž hrdinou je kriminalista Harry Hole, vás zaručeně vtáhne do děje. Kromě toho, že je kniha velmi napínavá, popisuje v ní autor dopodrobna myšlenky, které se komisaři honí hlavou, jeho úvahy a postupy myšlení. Je velmi zajímavé sledovat vývoj postav a postupné pokroky ve vyšetřování, kde stačí přehlédnout pouhý detail a vede zcela jiným směrem.

Eliška Jirásková

Vtipy o práci

Přijde elektrikář na jednotku intenzivní péče, chvíli si prohlíží pacienty, všichni na přístrojích, a pak povídá: "Pořádně se nadechněte, budu měnit pojistky!"

Pracuje pokrývač linolea v jednom větším domě. Pokrývá podlahu vstupní haly. Když práci po několika hodinách dokončí, chce si po dobře odvedené práci zapálit, ale ne a nenajít cigarety. Najednou uvidí uprostřed místnosti na líně malinkou vybouleninu. Říká si: „Přece to nebudu kvůli cigaretám celý předělávat...“ A tak vezme kladivo, zatluče vybouleninu a vše je, jak má být. Po chvíli přijde majitelka domu, zaplatí, pochválí mu práci a povídá: „Jo, v obýváku na televizi jste si zapomněl cigarety. A neviděl jste někde našeho křečka?“

Panička uspořádala zahradní párty. Jeden z hostů se chvíli nudil a tak kouká, jak na druhém konci zahrady pracují dva zahradníci. Jeden se zrovna rýpe v zemi a druhý najednou z ničeho nic vyskočí a předvede nádherné, prudké taneční figury. Host je úplně unesen a říká hostitelce: „Ten chlápek tancuje tak báječně, že bych mu zaplatil tisícovku, kdyby to přišel předvést do našeho kursu aerobiku.“ Hostitelka pak druhému zahradníkovi řekne o tomhle návrhu a ten volá na prvního: „Hej, Pepo myslíš, že za tisícovku bys znova šlápnul na ty hrábě?“

Kamil: „Práce je pro mě svatá. Vážím si jí tak, že pracuji pouze na svátek práce.

Hasič přijde do zbrojnice, dá si kávu a řekne ostatním kolegům: „Pomalinku se zvedejte, hoří finanční úřad!“

V uhelném dole spadne jeden horník do šachty.

Ostatní příběhnou a Tonda křičí:

„Pepo jsi v pořádku?“

„Jsem.“ Ozve se zezdola.

„Máš něco zlomené?“

„Nééé.“

„Tak proč nelezeš nahoru?“

„Ale když já, ještě letím!“

Zdroje:

<http://vtipy.atropin.cz/31--vtipy--o-praci>, <https://www.ivtipy.cz/vtipy-o-praci-a-povolanich/>

Ondřej Müller